

LIETUVA

Nr. 52

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, 24 Gruodžio (December). 1897 m.

Metas V

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed to:

A. OLSZEWSKI,

924 33rd St., Chicago, Ill.

Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis laikraštis

"LIETUVA"

Išleista kas Subata Chicago, Ill.

Kasuoja ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00

UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spaudimo įstaiga

visokios knygų, konstitucijų

ir visokius kitus druskus

lietuviškai, lenkiškai

ir angliskiai.

Darbaatlieka

graziai, greitai ir pigiai.

Užimažant "Lietuvą" ir priiman-

tiems pinigais už ją, kaip ir visais kitais

reikaliais, kada reik uždegti sutelkt-

as.

A. OLSZEWSKI,

924 33rd St., Chicago, Ill.

Sub-Sta. No. 60.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Anglija.

Maisztai Indijų kalnų gyven-
tojų ne pasibaigę; anglionys dar
vis į vidurius pasikelėję kraš-
to neisigriebę, kadangi swar-
biausias per kalnus perėjimas,
Khyber Pass, dar vis maisztin-
ky rankose. Rodo anglionys
traukia vis toliaus, bet kiekvie-
nų žingsniui turi veržti veržti
nuo pasikelėjų ir tai su didelėmis
nutrūtomis; kiekvienas musz-
kas tuoj po porą desimčių ka-
reičių, todėl tai anglizkos pa-
jiegos iš palengvo tirpsta, mai-
sztinę, gi eiles nuolatai papildo
nauji kalnų apgynečiai. Anglijo-
nys norėtu pasikėlusius priduo-
ti baimę, todėl užėmę kokią kai-
mą kalnuose, ji su visais išauki-
na, išdegina. Vieton wienok
tuom išsargdinti, tik pakelia
cziaubūvių inrsimą, kurie sten-
giasi atkarsinti savo kalnų nai-
kiojams. Kada czia maisztai
pasibaigs, dabar žinoti ne gali-
ma; gal jie but tikt pradžia, nuo
kurios gal wiose Anglijos wal-
dybose karės gaisras užsidegti,
žinoma, pradecant nuo Indijų,
kaipo nuo didžiausios ir swar-
biausios waldybos. Tuli, esanti
tikt po Anglijos protekcija, In-
dijų kunigaikščiai pasitraukę
už mokintojus savo kariaunos
maskolizkus oficerius ir tokiu
budu jų kariauna yra kaipi mas-
kolių rankose. Toki newa sa-
wistowiai kunigaikščiai turi
suwizum 200000 kareiwų, tai-
gi daugiaus negu yra anglizkų
kareiwų wiose Indijose.

Afrikoj Prancuzai užkūto an-
glionams kelią platinimui wal-
dybų: jie užėmę krasztus prie iz-
takų upės Niliaus, kokius angli-
jonys norėjo paimti. Anglijonys
reikalauja, idant prancuzai iz-
czia pasitrauktų, bet tie ne klauso ir
tariai dabar su kitoms widuri-
nės Europos wiespatystėms, id-
ant iswien pareikalauti wisiz-
ko pasitraukimo anglionų iz-
jų be Europos pritarimo laikomo
Egipto.

Iszpanija ir jos waldybos.
Anglizki laikrascziai prana-
suoja neužligio Iszpanioj re-
woliucija. Itekmė karlistų ir a-
narchistų rods iszsiplatino, bet ar
jie dabar jau pakels rewoliuciją,
galima paabejoti. Sugrįžęs nuo
salos Kubos jenerolas Weyler
turi savo prieszinikus ir drau-
gos; prieszinikai net bandė jį nu-
žudyti; bet tarp oficerių turi jis
daug sau pritariaczių. Randas
net bijosi, kad jis su pagelba pri-
laikys su oficeria ne pakeltu re-
woliucijos. Ant paskutinio savo
susirinkimo Iszpanijos ministe-
riai nusprendė dar labiaus sudru-
tinti karizšką laiwyne, msto-
mai nepastiki Swienytoms
Sziarūnės Amerikos Wiespa-
tystės ir rengiasi su joms į ka-
re.

Ant salos Kubos buvo keletas
swarbesnių susirėmimų. Maisz-
tininkai wėl pawėrė nuo iszpani-
jonų wieną portinį miestą. Iz-
panizki laikrascziai buvo ap-
garsinę, būk wryčiausias maiszti-
nikų wadas, Gomez, likosi priespi-
stas kalnuose ir sumaszas iszpa-
nionų teip, kad wos su 200 ka-
reičių pasislėpė į kalnus. Laik-
rascziai tie wienok ne paduoda,
kas atsitiko su kitoms Gomezo
pajiegoms: ar jas suėmė, ar wi-
sus kareiwus isznuosė? Jeigu
isztkro teip but atsitikę, tai ne-
ra abejonės, kad iszpanionys
butų pasigyrę apie didelę perga-
lėjimą, tuom tarpu tokio pasigyr-
imo ne paleido į swieta, taigi
turbūt ir susirėmimo iszpanizkų
pajiegų su Gomezo pajiegomis
ne buvo.

Ateinancijos nuo salų Filipinų
prywatizkos žinios paduoda, kad
pranesimai iszpanionų apie ga-
lutiną pergalėjimą maisztininkų
buwo melagingi; maisztai czia
ne suwadyti, maisztininkai kaip
laikosi, teip ir tebesilaiko.

Japonija.

Japonija teip mokojo sawo i-
tekmę iszplatinti ant Didžiojo
oceano, kad ji ant to oceano
szigdien bewėik galingiausia;
todėl ji su nepastikejimu žiūri
ant kiekwienos europieizkos wies-
patystės norincijos ant jų wan-
dėnų, turėti sawo waldybas.
Maskolijos rubežiai rods teipogi
prieina prie Didžiojo oceano,
bet Siberijos rubežiai pasiekę
pakrantės jau seniai, kada
dar Japonija buwo silpna, ant
sawo salų užsidariusi, todėl prie
to ji jau buwo pripratusi, bet
wisgi ji wisai, kaip tikt imano,
prieszinasi iszplatiniui czia ir
Maskolijos rubežiu. Dabar Japo-
nija iszgardino užėmimas wokie-
cizų užtakos Kiao Czeu. Wokie-
tija mat czia atsiradusi bus swar-
besni negu Maskolija Japonijos
konkurentė. Todėl Japonijos ran-
das isakė sawo pasiuntiniams Pa-
ryžiuje, Londone, Berlyne ir Pe-
terburge isztirti, ar Wokietija už-
ėmė užtaką Kiao Czeu su Pran-
cuzijos ir Maskolijos pritarimu;
jeigu pasirodytu, kad teip Mas-
kolija kaip ir Prancuzija dalei-
džia Wokietijai ant wisda pa-
laikyti tuos krasztus, tai ar Ang-
lija ne mislyja tam pasipriesin-
ti, ar ji nesirengia pabandyti w-
kieczius isz ten iszkrapstyti? Iz-
to galima spėti, kad Japonijai
labai nepatinka atsiradimas ten
wokieczų; jeigu jie butų chinie-
cizų tą krasztą užėmę be kitų Eu-
ropos wiespatysczijų pritarimo,
tai Japonija mat pasiulytu sawo pa-
gelbą prie jų iszkrapstyto, jeigu
wėl eina isz wien wisos didėsės.
Europos kietžemio wiespatystės,
o Anglija norėtu prieszintis,
tai ji karę priesz tas wiespa-
tystės gali rokuoti ant Japonijos
pagelbos. Turbut wienok ir Ang-
lija czia kiesziesi ne norės.

Maskolija.

Isz Windobonos ateinanti tele-
gramai paduoda, būk Maskolija
užėmė chinizšką portą Arthurą,
kurį paskutinį karę buwo ja-
poniecziai užėmę ir norėjo ne
tikt tą portą, bet wisą Liao-Tong
pusalį palaiykiti, to wienok ne-
daleido Maskolija, ir isz wien su
ja einancijos Wokietija ir Pran-
cuzija. Japoniecziams reikėjo iz-
czia pasitraukti ir pasigandinti
sala Formosa. Ko nedaleido už-
imti japoniecziams per kraujo
praliejimą, tą pati dabar mas-
kolija užima be karės. Iz-
to jau matyt, kad Wokietija užėmė už-
taką Kiao Czen su Maskolijos
pritarimu. Dabar griebs gal ko-
kį chinieczijų krasztą ir Prancuzi-
ja. Žinoma, kad toksai dalinimas
Chinų wiespatystės be Anglijos
ir Japonijos žinios toms labai ne
patinka, bet jos nieko ne gal pa-
daryti susidraugawusiomis twi-
cziausiomis Europos wiespa-
tystės; nors aiwėndwem pasisek-
tu patraukti ir Swienytas Sziarū-
nės Amerikos Wiespatystės,
kurios gal teipogi nepatiki su
jū pritarimo ir žinios dalinimas
Chinų, bet einancijos isz wien
Maskolija, Prancuzija ir Wokie-
tija ne klausys niekono prieszta-
rawimo, kadangi jų pusę galy-
bė didesni.

Brazilija.

Pasirodo, kad augszcoziausi
Brazilijos urėdnikai ir kariaunos
wirszininkai priguleto prie suk-
bio priesz prezidentą Moraes;
prie jo priguleto net drauge su
prezidentu iszrinktas wiesprezi-
dentas Pereira ir kiti arti pre-
zidento stowinti waldžios sauari-
ai. Prie tokių sanlygų, žinoma, kad
randas stowi ant labai silpnų pa-
matų. Sziek tiek ji buwo sudru-
tins; paskolinimas pinigų ant
iszmokėjimo nors palukų nuo už-
trauktų skolų, bet tas neilgai už-
sėsi. Krasztas, galima sakyti, ne-
ra ne jokios rėdos, kiekwienas
urėdnikas rėdo ir lupa jam pa-

weslą krasztą teip, idant sau
daugiaus lobio sukrauti. Tarp
lupamų užėmė neketimas rando
ir urėdnikų. Wisu su baimė lau-
kia czia maisztai ir naminės re-
woliucijos.

Nesutikimai tarp dwiejų Swe-
dijos dalų, taigi, tarp Swedijos
ir Norwegijos, teip pasididino,
kad Swedijos karalius pasiren-
gęs siūsti swedizšką kariuonę
ant suwadyto jo neklausanczių
norwegų. Norwegai teipogi ren-
gia pasiprieszinimą. Jeigu tikt
karalius iszpildys sawo pažadėji-
mą, nėra abejonės, kad turės už-
gimti karė tarp šwanczių po wal-
džia wieno koraliaus Swedijos
ir Norwegijos, kuri galėtu pasi-
baigti wisizku Norwegijos atsi-
skyrimu.

Sandara tarp Grekijos ir Tur-
kijos galotiniai likosi jau abiejų
pusių priimta ir užwirtinta. Iz-
pradžij Grekija norėjo dar ant
kelių mėnesių užwilti galutinę
sandaros užwirtinimą ir su tuom
kreipėsi prie Europos pasiun-
tinių, bet tiems pasisekė prikalbė-
ti priimti užwirtintą sultano
sanlygus.

Holandijos laiwyne ministeris
pareikalawo nuo parlamente kre-
ditų ant padauginimo laiwy skait-
tus. Kadangi wienok parlamen-
to ne nepripažino, todėl pasi-
traukė nuo urėdų wisu ministe-
riai.

Prancuzija pakėlė mutas ant
atgabenamų iz Amerikos kiaučių,
kiaučienos ir ant laukų; mutai
ant kiaučių likosi pakelti ant 12
frankų nuo kiekwienos, nuo par-
szo po 3 frankus; nuo kiaučienos
50 frankų, nuo taukų 25 fr. už
100 kylogramų.

Ne ruyk tabako ir nespjaučdy,
nes tai trumpina sawo amžį.
Jeigu not atsparyti nuo tabako ant wisdos
ir pastoti swikiu, twirtu iszlygus, imi gwyk-
tas waldimas 30-70-BAC-kas, pedelis lip-
nos žmonės in twirtus. Daugelis, kurie pametę
sawo gwyklas, in desimtis dienas jau swere de-
sintu sawu wirtu. Apie 600000 kiaučių tapo
iszwidytas. Prie 80-TO-BAC nuo sawo apie-
koriaus, su gwandimu, už 60c. arba už 80c. 100
kiaučių in prabais gausi dykt. Parasyti: Ili
Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Lietuwos.

Wilniaus wagičiai mėg-
džia Chicago wagi-
lius.

Chicago wagičiai wėrziąsi į gy-
wenimus lygiai naktims, kaip
dieną; turbūt iszgirdę apie drąsų
chieginių ir wilnizskiai nepeno-
rėjo nasilikti užpakalių; 26 d.
Lapkriczio, 8 wal. izs ryto, to žy-
kai wagičiai isziwėrė į gyvenimą
adwokatą Karpowiczio, ant ul. Po-
guliankos, iszlaūžė szepos duris,
komodas ir stalo stalčius ir pra-
dėjo jieszkoti namomai pinigų.
Tuom tarpu isz wirtuwės atėjo
wirėja ir pamacziusi wagičius,
pakėlė rikšp, bet užtai wagičiai
sunkiai ją suėždė į krutinę su
peiliu ir leidosi bėgti. Rikšpą
iszgirdo policijantas ir pamatęs
iszbėganczius žydus, su szwilyne
susaukė kitus policijantos, o
pats leidosi paskui wieną iz-
wagičių ir greitai jį prisiwijo; žydas
bandė ginties su peiliu, bet wisgi
likosi subėgusių žmonių suimtas.

Jant wagičių suėmė kiti poliei-
jantai. Jų kieszienos rado 150
rubl. pinigų, kelis laikrodžius ir
daug kitokių aukšinių grazyių.

Baltstogės moteriszka gimnazija.

Baltstogė likosi atidaryta mo-
teriszka gimnazija, szj, metą at-
darė tikt tris klases. Iz-
syk atsi-
sazaukė labai daug norinczių į
gimnaziją patilpti teip, kad wisų
ne galima buwo priimti. Iz-
wiso priėmė 154 mergaites, iz-
to įpir-
mą klasią priėmė 78.

Lietuwizkų jawų prekes Liepojuje.

Pereitą sanwaitę Liepojaus
porte buwo szitokios lietuwizkų
jawų prekes; už swiežius ragius
mokojo 77 kap., už senus 76 kap.
už prastesnius 75 kap. už pudą.
Kwiecziai geriausi po 1 rubl. 18 kap.,
widutiniai 1 rub. 15 kap. —
1 rubl. 16 kap.; prastesni po 1
rubl. 5 kap. — 1 rubl. 10 kap.
Awizos paprastos 60 — 65 kap.,
widutinės 75 — 78 kap., geros
79 — 83 kap., geriausios sausos
87 — 91 kap. Miežiai 63 — 65
kap. Griškai 70 — 73 kap. Žirniai
70 — 73 kap. Pupos 64 — 70 kap.
Linų sėmens widutiniai 1 rubl.
12 kap. — 1 rubl. 15 kap., ge-
riaus 1 rubl. 18 kap. — 1 rubl.
20 kap. Kwietinės klynės smul-
kios 55 kap., widutinės 56 — 57
kap., stambios 58 — 60 kap.,
stambiausios 61 — 62 kap. už pudą.

Naujas muitinyczioms isa- kymas kaslink szwen- tų paweikslų.

Muitų departamentas Maskoli-
jy iszsiuntinėjo wisoms muitiny-
czioms isakymą konfiskuoti be
susineszių su dwasiszka cenzura
wisokius szwentus ateinanczius
isz ukrubežų paweikslus, koki,
pagal muitininkų nuomonę, pasi-
rodys padirbti ant iszjuokimo
kokio nors tikėjimo. Kitokius gi
paweikslus turi siūsti ant peržiū-
rimo į dwasiszka cenzurą. Mums
rodosi, kad maskolizski muitini-
kai per mažai turi apszwietimo,
idant pats galėtu spresti apie
wertę szwentų paweikslų; jie
pasinaudos iz-
suteikto jiems da-
leidimo konfiskuoti ir konfiskuos
tokius paweikslus, kokius sau
norės pasilaikyti.

Padawadyjimai antapsau- gojimo girių.

Musų dwarponiai, jeigu nieks
jiems ne drausyti, i kelis metus
iszkirstu wisas Lietuwos girias,
medžius szgabentų i ukrubežius
ir mums patiems pritruktų me-
džių. Todėl maskolizskas randas
padalino girias ir prywatizskose
rankos šwanczių i tokias, kuriose
galima medžius kirsti ir i tokies,
kar jų kirsti ne wale. Dabar antai
tuliems dwarponiams Wilniaus
gubernijos likosi uždrausta kirsti
medžius sawo giriose; prie tokių
dwarų priguli; dwaras Hermano-
wicziai, Disnos pawietij, prigulin-
tis Wladislawui Szirului,
dwaras Kasuta, Wilėkos pawie-
tij, prigulintis kunigaiksztienei
Hohenlohe (moteris Wokietijos
kanceleriaus), dwaras Wysockie,
Aszmenų paw., sawastis masko-
liaus Riżowo.

Gaisrai Wilnūs gub.

Antroje pusėje Spalių mėnesio,
Wilniaus gub. atsitiko 30 gaisrų.
Iszto skaitliaus užėmė: nuo
neatsargumo paczių padegėlių 10,
nuo negerai pritaistyto kakalių
(peczių) 2; nuo padegimo 4 ir
nuo nežinomų priezasczių 14; pa-
skutinime skaitliuje keli gaisrai
bus teipogi nuo padugimo už-
gimę. Wisuose tuose atsitikimuo-
se ugnelė pridribo blėdies ant 17
324 rublių.

Rengiasi daug iszeliwų i Siberiją.

Iz-
Wilniaus gubernijos ant
pawasario daug iszeliwų rengiasi
i Siberiją. Dangelis ukinkų iszpa-
dėwė wisą, kad tikt galėtu anos
newa palaimintos Siberijos prisi-
griežti. Waldžios rods dalina
iszeliwams žemę, bet kiekwienas
isz jų, norintis ten keliuoti, apart
kelionės kasztų, turi turėti 100
rublių ant pirmutinio apsigywe-
nimo reikaly. Kaip kiti su wisu
palieka ukę giminiems, kiti pawa-
da tiesiog walszcziams ir krawstosi
i naują palaimintą krasztą, kur
tikisi laimingiaus gywenti negu
sawo tėwinyje. Ar ras ten wienok
isz tikro laimę? Galima pasbejo-

ti: ten dar labiaus lupas juos
maskolizski czinownikai negu
namieje. Ant laimės wienok krau-
stosi ten daugiaus maskolių negu
lietuwių. Tegul jie nors wisu izsi-
kraustytu, mes jų nepasigiesime.

Baisi wėtra.

Wilniaus gub., 21 d. Lapkriczio,
siautė baisi wėtra, kuri, ypacz
apie Woložiną, daug pridribo
blėdies; wėjas nunesziojo stogus,
kaip kur sugriowė net su wisu
tribos; prie to prazuwo diktai
ukinkų galwijų sugriuwusiuose
twartuose. Dagiausiai wėtra pri-
dirbo blėdies giriose, kuriose
daugybė medžių likosi iz-
szkautų.

Ir žyda mat prigauna.

Wilniuje, atėjo ant policijos žy-
das Chaskel Tabak ir papasakojo,
kad 1 d. Gruodžio, apie 7 wal.
wakare, ant uleczius nepažistamas
žydas, eidamas pro jį, pakėlė nuo
žemės pamestą masznę. Tuom
tarpu prie jų priejo kitas žydas ir
paklausė, ar ne rado czia kas
masznės su 800 rublių pinigų.
Tabak, nieko pikto ne jausdamas,
ant pertikrinimo, kad jis turi ne
swėtiną, bet sawo locną, izstraukė
isz kieszienos sawo masznę,
kurioje buwo 124 rubliai ir pada-
wė jį žydomui. Tas apžiū-
rėjęs pinigus, pasakęs, kad tai ne
jo yra, sugrįžo atgal maszneje;
potam abudu anie žyda prasizga-
lino, Tabak gi sugrįžo namon ir
czia tikt persitikirino, kad jo
masznę, wieton 124 rubl., yra
paprasta popiera. Prigawęj
jieszko dabar policiją, bet wisgi
nė jokio jų pėdsako nerado.

Caro teisingumas.

Tikėjimo mokintojas Sziailių
gimnazijos, kunigas Romeika,
kurisai praneszė mokintiniams
apie iszduotą ciecoriaus paliepi-
mą ne wersti katalikų mokiutinių
dalywauti sztatiziszkofidiewmal-
dytoj, likosi dabar praszalintas
isz gimnazijos ir nuspreistas ant
patalpinimo į Kretingos kloszto-
rij ant 6 mėnesių. Matote todėl,
ką werti wisu ciecoriaus Mikalo-
jaus newa paliosawimai. Nusik-
alto czia maskolpalaikis gimna-
zijos direktorius, o už jo kaltę
nubaudė kataliziską kuniga-
Toks mat carų teisingumas!

700 m. sukaktuwės miesto Rygos.

1901 m. Latwijos sostapilė, mies-
tas Ryga, iszkilmingai apwaiksz-
cios 700 m. sukaktuwės nuo
uždėjimo. Drange su tuom ap-
waikszcojimu, bus Rygoj pa-
rengta ir dideli Latwijos amatų
ir pramonės paroda.

* Naujose Szwentėnuose, Wil-
niaus gub. ir Semiatczuose, Gar-
teno gub., prie paczto stacijų li-
kosi parengtas ir telegrafas.

Kodėl prancuzai nesidaugina?

Kiekwienas Prancuzijy atlik-
tas žmonių suskaitymas, prade-
dant nuo pradžios szio amžiaus,
parodė, kad juo toliaus, juo per
laiką tarp žmonių suskaitymo,
kad skaitlius gywentojų
mažiaus pasidaugina; paweizslan,
Wokietijy per tokį laiką skait-
lius gywentojų pasidaugina ant
2 su wierzum milijonų, Prancu-
zijy gi nepasidaugino nė ant 150
000 galwų. Prancuzijy autai
yra 89000 moksłainų, skaitlių
jų sziuose metuose randas dar
padaugino ant 200 su wierzum,
bet užtai skaitlių lankanczių
pradynes moksłaines sumažėjo ant
8000. Tas paeina ne nuo nenoro
lankyti moksłaines, kadangi
Prancuzijy kiekwiczas priangis
atsakanczių metų waikas pri-

werstinau turi lankyti moksłainę,
bet pertai, kad skaitlius waikų
ant tiek pasimažino. Jeiga Pran-
cuzijy skaitlius gywentojų nesu-
daugina, tas paeina, kaip statisti-
ka parodo, ne nuo didesnio skait-
liaus mirszanczių negu kituose
krasztuose, kadangi czia nuoszi-
mis mirszanczių ne didesnis negu
Anglijy arba Wokietijy, o jau
daug mažesnis negu Maskolijy
arba Amerikoj, bet per tai, kad
mažai czia gema waikų. Tuli
moksłincziai bandė tą liudną apsi-
reiszkimą aiszkinti tuom, kad
tarnysta kariuonėj stabdo wy-
riszkų apsiwedimą, bet tokia
jau tarnysta atlieka ir wokiecziai,
o Wokietijy dauginimasi gy-
wentojų desimtyk didenis.

Dabar Paryžiaus moksłinczius Le-
pouge surado, rodosi, tikras prie-
zstas ne waisingumo prancuzų;
priezstas tos yra grynai antropo-
logiszkos. Lepouge isz sawe-
tininėjimų persitikirino, kad
prancuzai susideda iz-
dwiejų antropologiszkų tipų: szwiesių
plaukų, mėlynakių ilgagalwų ir
isz tamsaus weido trumpagalwų.
Tipai tie paeina nuo ne wienos ra-
sos, ilgagalwiai mėlynakiai paei-
na nuo ramos moksłinczių pra-
mintos homo europeus, tamsus gi
trumpagalwiai nuo ramos homo
alpinus; pirmutinis tipas tweria
aristokratiją, miestų gywentojus
ir apskritai inteligencią, isz
antrojo susideda daugiaus kaimų
gywentojų. Po prancuziskai re-
woliucijai, pabaigoj pereito

Naujausi isradimai.

Už viską, kas tik žmogų jo gyvenime pasiekė, kalina žmogų dien bakterijas; tokius nusprendimus išduoda lygtis apie bakterijų įtaką žmogui, kaip tie, kurie apie tą tiek žino, kaip ožka apie pipirų skanumą. Apisiro žmogus—kalios bakterijos; nupliko—kalios bakterijos. Kol apie bakterijų įtaką ant žmogaus kalba daktarai, jų nusprendimai turi didelę svarbą, bet Amerikos isradėjai nepalieka bakterijų specialistams daktarams, nori jas nuo jų paveržti. Antai dabar pagarsėjęs New York'e isradėjas, elektrotechnikas Tesla apgarsino, buvęs isradėjas, kaip isradėjas senos žmogaus padaryti vėl jauną ir jauną veidą padaryti užlaikyti iki myriui. Tesla sako, kad pageltusią odą parva, žilumą, plikumą, pageldimą dantų gimdo bakterijos. Iš dalies tas tiesa. Todėl garsus Amerikos isradėjas, kuris savo saugystėms ir tikrai vertais isradimais, kaip ir amerikonišką humbugą net Edisonų užpakalį paliko, garsina, būk jis isradėjas, kaip bakterijas nuo kuno praskalinti. Pirmiausiai liepia jis norintiesiems jauniems pasilikti maudytiesi spirite, o paskui, su pagalba savo isradimo elektrinio aparato praskalinti nuo odos nalkinčias jaunas odas isveizdą bakterijas; tai daryti tankiai, o pildantis jo įsakymus visada isrodys jaunu, niekada ne bus senas. Nėra abejonės, kad Amerikos pasenusios merginos pradės pas Tesla jaunystės įveskoti, tikt ar ją ten ras, tai jau visai kits dalykas.

Terp Paryžiaus ir Havro dar bandavones su nauja elektrizka lokomotyva iszrastu Heilmanno. Prie jos prikabinę 12 wagonų. Wagonai kelionėje nesuklika, bet lygiai slinko, kaip kad wagone sėdinti galėjo rasyti. Trukis bėgo su greitumu 40 kilometrų, bet tik todėl, kad tuomet tarpus iszradėjas ne leido maszinos greičiaus, gal ji vienok bėgti ir vilkti wagonus su greitumu 110 kilometrų ant valandų. Taigi ant nuvažiuojimo, žinoma, kada didysis Sibirijos geležinkelis bus pabaigtas, nuo Wilniaus į Wladiwostoką, reiks tik trijų dienų, o ant apkeliaujimo aplink visą žemę, priskaičiuojant prie to ir kelionę garlaiviais, užteks 23 dienų, jeigu visur wartos ant geležinkelių nauji Heilmanno elektrizka lokomotyvai.

Akių gydytojai Dublino, Airijos sostinės, specializskos akčių gydymo, daktari: Maxwell, Mooney ir Large senieji padarė labai žingeidią operaciją. Paleistas isz kariaunos kareivis Ryan, ligai sirgo akimis ir nužudė šėdvi akis. Minėti daktarai iszplovė parengtus ant paskerdimo kaulės akis ir juos Ryanui prisiuvo. Iš iszizoliško bėgio ligos, daktarai tiki, kad abidvi kaulės akys prisigis. Nežinia, tikt ar su joms galės Ryan matyti tikt jau kaip ir su sawomsiomis, kurias užuodė?

Isz wisur.

Maskolijoj, isz wisokių tautiszkų gailučių sveikliausi gyvena Kazanijos gubernatoriai, kadangi tarp jų nuosimtis mirzanczių yra mažiausias. Taip, Kazanijos pavar, kur gyvena drauge totoriai ir maskoliai, ant kiekvieno 1000 totorių mirszta tikt 22,8, ant tokio jau skaitliaus maskolių, ant to paties ploto mirszta 40, taigi beveik dusyk daugiaus. Nors skaitlius gemančių vaikų tarp totorių yra mažesnis negu tarp maskolių, bet jų skaitlius smarkiaus dauginasi negu maskolių. Mažą tarp totorių mirzių nuosimtis aiskina tuom, kad totoriai doriaus už maskolius gyvena: piktioji liga tarp maskolių Kazanijos gubernijoje teip iszplatino, kad beveik trečią jų dalis serga, tuom tarpu tarp totorių, net tuose pačiuose kaimuose, ji visai nepažįstama. Maskolių amžį trumpina girtuoklystė, tuom tarpu totoriai degtinės su wisu negeria. Ant blaivystės, kaip kiekvienas numano, remiasi ir turtingumas: girtuokliaujanti maskoliai nuskure, blaivūs gi totoriai kur kas yra turtingesniai.

Maskolijai priguli Turkstas, widurinėj Azijoje, sostypė to kraszo yra miestas Taszkent, turistis 170000 gyventojų, kuriame iszeina maskolizskas laik-

rasztis "Turke-tanskija Wiedomosti". Paskutinis numeris to laikraszcio iszėjo spaudintas isz pusės ant paprastos gazetinės popieros, su priedu spaudintu ant bowelainio audimo. Priežastis to yra ta, kad laikraszcio spaustu wė pabaigė gazetinę popierą, o naujos cizla ne atgabeno. Jeigu apie tokį aistikimą garsintu swetimų kraštų laikraszciai, galima but netikėti ir palaikyti už meč, kadangi mieste didesniame už Wilnių, rodosi, ne gal pritrukti popieros. Mat Maskolijoj ir tas, kas rodosi ne galimu, yra galimu.

13 Lypkricio, isz Rostowo ant Dono, ant Azowiszkų jurių, iszplaukė pasażierinis garlaivys "Baltik"; ant jo, apart laivo tarnų, buvo 45 pasażieriai. Ant jurių widurio užkilo baisi wėtra, wilnys nuolatai plowė garlaivio wirszų, rodosi ne buvo kitokio iszėjimo, kaip tikt paskęsti; persigandę pasażieriai pradėjo melstis ir laukė galo. Kapitoniui uždėjo ant mislios pabandyti paskutinio iszsigelbėjimo budo: tarp taworų, kokius laivas gabenė, buvo ir kelios aliejaus baczkutės; jis liepė iszmusztiti baczkutę dugnus ir iszpilti aliejų ant jurių wilnių, nuo ko jurės apus link laivą tuojaus nutilo; apart to dar liepė jis iszmesti į jures 3000 pudų wisokių wežamų taworų, idant s'iek tiek palengwinti laivo sunkenybę. Potam jau laivui pasisekė laimingai su wisais pasażieriais prisigriebti į Kerčę.

Tulose pietinės ir rytinės Maskolijos gubernijose gyventojų pasisekė bėdas. Iszbadėje, iszalkę žmones pulkais traukia pas popus ir pas maskolizskus urėdėjus reikalaudami duonos, bet kad to caro tarnai ne duoda, kyla žmonių neuzkentimas popų ir urėdinių. Nižnenoworodo gubernijoje minia uždabėjusių žmonių užpuolė ant popo ir jį su lazdoms užmusė. Paszaukė kazokus, kurie tuojaus pradėjo szauudyti jį pulkus baduotų; septyni isz jų likosi užmusztai ant wietos, paszautų, kaip seko, buvo kelios deszimty.

Prancuzijoj neseniai susitvėrė draugystė, kurios mieris yra ginti silpnus, ne galincius atsiginti cziabuwius prancuziszkų waldybų. Sanariai tos draugystės, iszgirdę apie kokį nors cziabuwį nukriaudimą, tiesiog kreipiasi į ministriją, reikalaudami apsaugojimo jų nuo skriaudų. Iksizol ministriai ne atsiskė iszpildyti tos draugystės reikalawymų. Ir Amerikoj reikalinga butu tokia draugystė ant pridabojimo ne teisingų, troksztanczių į umą laiką pralobti urėdinių.

Krasztuose prie Kaspiszkų jurių, ant Kaukazo, Maskolijoj, dėl nedatekliaus lytaus s'it metą ne tikt jawai neužderėjo, bet truksta ant žiemos ir gywaliams maisto. Gywentojai jau beveik iszpardawė jaučius ir karwes, auginamų czia bubalių (buiwolių) ir už mažiausią prekę nieks pirkti ne nori; už gerai dar užsilikus reikalauja dabar tikt 2 rublių, nors toks pawasaryj kasztawo 40 rublių ir daugiaus.

Paryžiauje, kokia ten mergina Judicelli, apjiejo weidą kitos merginos, Lucie Haberland, su szilwasariu ir wisą weidą teip nuplikino; kad ant wisada wisų merginos grožybės sudarkė; akys nuo szilwasario teipogi iszdegė. Priežastis to bjauraus darbo buwota, kad Haberland buwo garsi wisame Paryžiaus sawo gražumu, todėl mat jos prieszinikė, ne galėdama to kęsti, smislyjo tą grožybės isznaikinti, kas jai ir pasisekė.

Surinkimai Maskolijos ant ateinanczių metų wien isz akcozijos nuo wisokių gėrymų (taigi nuo spirito, wyno, degtinės) iszskaityti ant 241131000 rublių, apart to, Lenkijoj isz to szaltinio tikisi surinkti 17145000 rublių, taigi išdo surinkimai wien nuo gėrymų pasiekė 258178000 rubli. Reikis mat žmonelėms nesigailėti gerai pilti į gerklę, kad tikt raudas sawo iszskaitytus surinkimus sugriebti galėtų.

Ant Baltiko, Maskolijos pakrantėse, siautė smarki wėtra, kuri diktai laivų sudaužė, dar daugiaus jų sugadino. Ties Baltiszkų Portu jurės iszmėtė ant

kranto didelį prikrautą medžių laivų; prie krantų salos Dago susidaužė daug laivų. Netoli Hungerburgo susidaužė ir paskendo garlaivys Levlie; tarp Finlandijos ir Gotlando susidaužė daniškus garlaivys "Kastor" ir daug mažesnių laiwelių.

Cezikijos sostipilėj, mieste Pragoj, yra du universitetai: czeikai turi sawąjį, wokiecziai sawąjį. Kadangi wienok Pragoj wokieczijų yra mažiau ir jie neiekančia su czeikais; paskutiniuose laikuose nesikentimas teip pakilo, kad czeikai iszdaugė langus wokieczisko universiteto, todėl wokiecziai nori jį perkelti į miestą Eger, arba į kitą, kur wokieczijų yra daugiaus negu czejų.

Iz Charkowo, pietinėj Maskolijoj, ra-zo, buv geležinkelio stacią Aleksandrowsk užpuolė žiurkės ir pelės; widuridinių ant salės be laukiant atbėganczių trukio, wienai moteriszeki jos sukapojo skepetaię, masznę su pinigais, popierinius pinigus ir kelionės bilietą.

Angliskaz kompanija weda dabar su maskolizskaz kelių ministrija tarybas; minėta kompanija nori mat per Kaukazą kalnus padirbti geležinkelį ir tokiu budu sujungti Užkaukazines gubernijas su kitais europinės Maskolijos geležinkeliais.

Mieste Spandau, netoli Berlyno, Prusuose, pasażierinis geležinkelio trukis užbėgo ant taworinio ir tai teip smarkiai, kad wisi IV klasos wagonai sustadaužė. Isz po susidaužusių wagonų isztraukė 3 žmogystas mirtinai apskultas; isz wiso gi apskultų yra 40.

Bawarijos sostipilėj, mieste Muenchene sugriwo naujai pastatyti namai, į kuriuos kas tik iskraustė gywentojai. Prie to 4 žmonės liko ant wietos užmusztai, 7 gi yra sunkiai sužeisti. Statę tuos namus architektas Lechleiter likosi suarsztuotas.

Glasgow porte, Skotlandijoj, stovi szezsi oceaniniai laivai prigulinti Allan linijai, bet jie negal isz porto iszplaukti, kadangi wisi masziniai pakėlė sztraiką, norinczių susztraikawusių wietą užimti czia neatsiranda.

Cukraus dirbtuwėj, kaimė Buconowo, Odesos pawietij, atsitiko baisi garinio katilo eksplozija, prie ko 7 žmonės liko užmusztai ant wietos, 4 gi pasimirė ant rytų, juos nuo sužeidimų; apart jų yra dar daug sužeistų ligonbuciuose.

Prancuziskaz garlaivys "Hasparren", plaukiantis isz Lissabano į St. Malo, netoli Orizguy, Prancuzijos pakrantėse, susidaužė. Wos keli nuo jo jurinikai iszsigelbėjo, kiti wisi prigirė.

Mieste Sambore Galicijoj iszdegė wisa žydizskas miesto dalis. Sudėgė su wirszum 100 namų.

Laiszkai ant paczo.

85 Antanas Barabara 182 Orkin T.
70 Cezar Begins 186 Pawstow Karol
86 Giedminis Anna 188 Piotrowski Wojciech
114 Judziewski Adam 189 Podras Stanislas
117 Jackiewicz Stan. 187 Putnais Francis
120 Komowski Bera. 198 Radziejewski Teofil
129 Kawulski Francis 206 Nadowita Teofil
131 Kozlowski Wincenty 200 Rykowski Jan
132 Kozlowski Wincenty 227 Siepienowicz Mot.
137 Kubina Maria 247 Szturmowicz Antoni
138 Kadulka John 252 Tysa Jacob
142 Lohas Anton 257 Wasiliaszkas Dm.
156 Makal Anna 267 Wojciechowski M.
160 Martin P. 271 Wondra Frank
161 Maszewska John 272 Zygmuntowicz
169 Midzka Joseph 277 Zimkowski Johann
181 Ollikiewicz Jan 282 Zygmuntowicz Franz
202 Zygmuntowicz Antoni

FATHER NERVE
KOENIG'S TONIC

Gelimas widuriuose. 5.
BERN, KANS., LITPOS, 1896.
Asz turejas toki gelima widuriuose, kad nepasigis ne walgis, ne migros, isz skaidinimo, bet kad pamegimas konkeis. "Kunigo Koenig's Nerve Tonic", pasiztaut teip swieksa, kaip buwota 10 m. aigai. Yra tai auklės swieksa.
Mra B. BEYER.
Asz sunaudojau tik wiena butelke. "Kunigo Koenig's Nerve Tonic" ant paralyzius, kuris kasdien mane per 2 naktis, ir tapai iszgywias. O daktari negalėjo iszgydyti. Ta gydykla yra wirta. Tik auklės. Yra tai auklės swieksa. Teip maso Briai, 816 Indiana St., St. Paul, Minn., I.C.C., Fondas Lac. Wik, kuris nenor skwo wardo isz apgaulima, deti, sako, kad ner niko geresnio ant St. Wito Broklo per Kunigo Koenig's Nerve Tonic.

DYKAI Daus kiekvienas wertyngs žmogus, apsaugantis apie neisiziskas wirtes mletu gydysla, kure priwada isz apgaulima, deti, sako, kad ner niko geresnio ant St. Wito Broklo per Kunigo Koenig's Nerve Tonic.
Sizos gydyslos yra iszrastos Kunigo Koenig's 100 Fort Wayne, Ind. 1875 m. iszduosio ir daktar yra iszduosius po jo prisiura per
Koenig Med. Co. Chicago, Ill.
40 S. Franklin St.
Aptiekose galima gauti butelke isz gydysla už \$1 arba 6 butelkes už \$5.
Iszduosio butelke po \$1.75 6 butelkes už \$8.
Galima jas gauti ir "LIETUVOS" redakcijoj.

GEOGRAFIJA

ARBA

MOKSLAS APIE ŽEMĘ.

II DALIS.

(Tasa).

Ne wisa wienok Afrika turi ne sveiką klimatą, bet tuose sveikuose krasztuose žemė neteip waisinga kaip nesveikuose. Prie sveikliausių priguli Egiptas, Algerija, isz dalies Morokko ir Tunis ir Pietini Afrikos užbaiga.

Kaslink augmenų ir gyvų sutvėrimų, arba, kitaip sakant, kaslink *floros* ir *faunos* Afrikoj yra didesnis wienodumas negu, pawelksian, Azijoj. Visur auga visokios *palmu* weisles, kaip antai *datelinį palma* auga sziaurinėj Afrikoj, *aliejiniu* palmų yra didelės girios prie Atlantiško krasztuose prie ekwatoriaus. Storiausias ant swieto medis *baobab*, kurio iszpuvė kamienai yra kaipi rezervoarai, kuriuose renkasi wanduo lytų laike, kaip kituose gyvena net žmonės, auga tikt widurinėj Afrikoj, ne pietinėj, ne sziaurinėj užbaigoj jų nėra, toliausiai į pietus pasiekia jie sziaurinės užbaigos Kalahari tirų; tas pats yra ir su kawas krumais. Sausuose krasztuose auga augmenys turinti storus užlaikanczius dregnuma lapus: auga czia *aloesai*, panaszus ir Meksikoj auganczius kaktusus ir *euforbios*. Stepuose žolė teip augsta iszauga, kad ne tikt einanczių žmonių, bet ir besigananczių czia *žirafu*, turinczių apie 20 pėdų augsczių, ne matyt. Isz jary auga visur: *ryčiai*, *turakizski wokiecziai*, *sorai* ir teip wadinami *negru sorai*. Sziaurinės ir pietinės Afrikos užbaigos augmenys jau truputį skiriasi nuo augmenų widurio kietzemio; augmenys sziaurinės Afrikos panaszus į auganczius kitoj Widurzeminių jurių pusėj, taigi pietinėj Europoj.

Isz gyvų sutvėrimų gyvena Afrikoj: *lūtas*, *hijena*, *sazakal*; ant sawųjų arba stepų widurio kietzemio ganosi *antilopos*, *žirafos*, *zebras*, *koaggos*; isz paukszczių sausuose krasztuose gyvena *sztrausai*, kuriuos Algerijoj ir Pietinėj Afrikoj paverė į naminius; jie duoda labai brangias plunksnas sunaudojamas ant papuoszimo moterų skrybėlių. Giriose yra visokios bezdzionkų weisles, tarp tokių antai *szimpans* ir *gorilla* labiausiai į žmogų panaszios. *Slonai* duoda brangų kaulą, *nosaragiai* arba *rinocerai*, *hipopotamai* gyvena dregnume krasztuose, bet randa zenklus jų buwimo ir Sacharaj, taigi, turbūt, seniai ir jos klimatas buvo dregnesnis. Upės gyvena baistus *krokodiliai*. Isz naminių gyvulių didžiausią wertę sansų tirų gywentojams turi *wienkupris kupranugaris*, kurį czia *dromedaru* wadina; augina ji sausuose sziaurinės Afrikos krasztuose ir Sacharos oazuose. *Arkliai* ir *naminiai galvijai* augina sziaurinėj Afrikoj; Sudane ir pietinėj užbaigoj, nėra jų apskricziuose azero Tanganika, upės Limpopo ir Zambezi, kadangi didelės arklių ir galvijų bandas isznaikina musė *tsetse* wadinama ir todėl tie krasztai mažiausiai isztirti, kadangi, ne esant naminių gyvulių, visokias sunkenybes keliančiant žmonės turi ant peczių gubenti. Widuriuose Afrikos gyvena skrusdelės *termitais* wadinamos, kurios dirba neiszpaskatytai augstus lizdus, jeigu jos trunkia isz wietos į wietą, ant kelio naikina jos visokias patiktas triobas ir kitokius žmonių daiktus.

Gywentojų Afrika turi su wirszum 200000000. Didesni Afrikos dalis negrų apgywenta, tikt sziaurinės jos dalį gyvena žmonės *Widurzeminių jurių rasos*, pietinėj gi užbaigoj *Hotentotai* ir *Buzemenai*. bet jų ne daug yra ir skaitlius jų dar vis mažinasi; tiems giminingi yra *pigmejai*, labai mažo ugio, gyvenanti giriose paupio Kongo. Afrikos negrai priguli į dvi gimines: *sudano negrus* ir *bantu*; kiekwiena isz jų giminių dalinasi wėl į atskirus kelmus, tie gi į szakas. Sziaurinėj Afrikoj gyvena arabai prigulinti prie Widurzeminių jurių rasos. Arabai prisigriebė į Afrika isz Azijos per Suezą terpjuri ir per siaurą Babelmandeb pertaką, widuriuose Afrikos smaisaisze jie su negrais, iszplatino tarp jų mahometonizską tikėjimą. Pirmutiniai Sziaurinės Afrikos gywentojai yra berberai.

Kolizawojimas Afrikos prasidėjo labai seniai, bet seniai kolonizacija ne siekė widurių, bet tik sziaurinių pakranczių, prie Widurzeminių jurių; tikt dabar Europos tautos pradeda dalyti tarp sawę Afrika, prisigriebia vis toliau į jos widurius. Nesawistovės wieszpattystės, ne europiezkų wieszpattysczių waldybos ne turi czia aiskiai paženklintų rubežių; isz cziabuwijų wteriasi umai kokia wieszpattystė, atsiradus kur geram wadui, numirus gi tam, jo uždėta wieszpattystė, kaip umai ir netikėtai užgimė, teip netikėtai isznyksta, wienai isznykus, kyla kita, karšes liekasi kaip kada iszpjautos czielos tautos; tikt europiezkų wieszpattysczių waldybos stovi ant wirtesnio pamato, isz wietinių, tikrai afrikonizskų visai neprigulimingu, twircziausiai stovi Abisinija.

Pirmutiniai Afrikos kolonistais buvo isznykusi jau tauta *fenicijonai*, kurie uždėjo, wieton dabartinio Tuniso, turtingiausią sawo koloniją *Kartagina*, toliaus bende į kolonizoti *Rymonys* ir *Grekonys*, bet ir tie giliaus į kietzemio ne prisigriebė, sulaukė juos Saharos tirai. Widuriuose amziuose isz Azijos prisigriebė Arabai, wiena jų dalis, perėjusi per Suezą terpjuri, pamuszė visus sziaurinės Afrikos krasztus, iszplatino czia sawo civilizaciją ir mahometonizską tikėjimą, kita gi dalis tą patį darė, persigriebusi per siaurą Babelmandeb terpjuri, widurinėj Afrikoj ir rytinėse jos pakrantėse iki Mozambiko pertakai, todėl gywentojus į pietus nuo czia krasztų jie praminė *Kafir*, taigi netikėliais, nuo ko paeina ir dabartinis kafų waldas; į vakarus arabų sodybos traukėsi iki isztakos upės Kongo. Nuo sziaurių arabų waldžia ir mahometonizskas tikėjimas iszplatino į pietus, per Sacharos pieskynus prisigriebė į Sudaną ir susidurė su sodybomis arabų rytinėse pakrantėse.

Pradžioj naujų amžių gadynės, dar priesz Amerikos atradimą, europiecziai pradėjo kolonizuoti Afrika. Pirmiausiai *portugaliecziai*, iszskodami kello į Indijas, apkelawo aplink pietinę Afrika ir ant to kello uždėjo sawo kolonizaciją; jų nurodytais takais seke *iszpanijonys*, *holandiecziai*, *anglijonys* ir *prancuziai*. Jų kolonijose wienok buvo tikt pakrantės, į widurius iki paskutinių laikų ne buvo prisigriebė, tie widuriai buvo neisztirti, nepažįstami, reikėjo daug truso ir daugelio mokslinczių ir keliaiwijų gywaszczių, kol tuos nepažįstamus widurius siek tiek isztyrė; bet ir dabar dar nevisur jie isztirti. Paskui mokslinczius, tirinetojus ir keliaiwius traukia į tuos widurius visokių tikėjimų krikscziuonizski misijonieriai, kurie platiną krikscziuonybę tarp stabmeldžių, bet ant nelaimės, paskui misijonierius ateina ir prekežiai, kurie surbia ir demoralizuoja neapszwistus tų krasztų cziabuwius gywentojus, pardawinėja degtinę, ginklus, pfudo wienas tau-

tas ant kitų ir vis tas dėl padidinimo sawo pelno; ant galo atsiranda swetimų krasztų ginkluota kariuona, kuri su pabelba geresnių ginklų pamusza nuožnius cziabuwius, paveržia jų žemes. Rubežiai europiezkų wieszpattysczių waldybų vis giliaus lenda į kietzemio widurius, užima net dar visai nepažįstamus ir neisztirtus krasztus.

Pirmiausiai kolonizacija remėsi ant prekiawimo sloniaus kaulu ir vergais; wergavė, per susitarimą Europos wieszpattysczių, likosi uždrausta, prekysta slonių dantiomis teipogi sumažėjo, to wietoj wienok pakilo iszwežimas palminio aliejaus, pasidangino ir atgabėnimas visokių Europos fabrikų iszdirbimų.

Kadangi, kaip paminėjome, Afrikoj nėra daug twirtai suorganizuotų wieszpattysczių, daugelis tokių wieszpattysczių szladien neva stowinczių, rytų isznyksta, wieton buvusios susitweria kita, užkariantojai tankiai ne tikt apwaldo swetimus krasztus, bet užkariaw iszpjauna ir czielas tautas, todėl tai tą žemės dalį skirsto ne į wieszpattystės, bet į paremtas ant gamtiskų ypattybių dalis.

Pietini Afrika trunkiasi nuo pietinės užbaigos tos musų paswieczio dalies iki upės Lualaba—Kongo isz wienos pusės ir iki Kubango ir Zambezi isz kitos, tikt rytinėj szalyj ji nusileidžia žemyn ir tiesiai iszilgai upės Zambasi, kuri į pietus nuo azero Njasa tweria gilią spragą rytinėj iszkilimo sienoj. Visas tas plotas tweria iszkilimą, kurio widutinis augsczių yra 1000 metrų, arba 3300 pėdų augsczių jurių wandenų pawirszius, apsiaustas krasztiniais kalnais su wirszunėms su wirszum ant 3000 metrų augsczių jurių wandenų pawirszius; wirszunės tos turi lygų, stalo pavidalo pawirszių. Mažiausiai tarpų tokiose kalnų eilėse yra prie rytinių ir prie pietinių Afrikos krasztų; prie pietinių krasztų kalnai nusileidžia paweikale terasų arba trepų. Iszkilimas upės *Oranje* arba *Orange* (upė ta praminata teip nuo kunigaiksczių Oranijos, bet dabar daugumas geografų tą wardą perkeitė ant *Orange*) apsiaustas nuo pietų kalnais *Roggenveld* ir *Nieuweveld*, nupuola prie apatinės terasos *Kurroo*, apsiaustas nuo pietų kalnais *Zwarte*, ta nusileidžia dar prie žemesnės terasos, o jau ta žemesnėji prie pakranczių juostos. Terasa *Kurroo* tweria lygumą susidedanczią isz raudonojo molio. Sausoje metų dalyj wiskas czia iszdzijusta, žemė buwa teip kietia kaip iszdegintos molinės plytos. Laikelytų wiskas atgyja, ant iszdzijuwusių laukų wiskas pradeda žaliuoti, paskui žalumą žolės uždengia daugybė žydinczių kwietų, kol wėl saulės kaitra wiko ne iszdziojina. Po lytų nusileidžia ant tų plotų nuo augstesnės terasos antilopos, atkanka ir žmogus su sawo auginamoms galvijų bandoms. Wienaitiniai keliai nuo augstesnių prie žemesnių terasų yra siauros spragos *Kloof* wadinamos. Tikt pietinės ir rytinės pakrantės turi daugiaus lytus, todėl yra czia ir gana didelės girios. Pietinės Afrikos pakrantės plauja szilto wandens srovė wadinama Mozambizska, todėl tai klimatas karsztas, net pietinėj užbaigoj augina dar cukrines lendres. Widuris iszkilimo, teip kaip ir *Kurroo* terasa, turi teip kaip antai Australijos widuriai, sausą klimatą, traukiasi dideli stepų plotai, kurie toliau nuo pakranczių, vakarų link pereina į nevaisingus tirus *Kalahari*, kadangi szalto wandens srovė, plaujanti vakarines pietines Afrikos pakrantes, ne tikt szaldo tas pakrantes, bet ir jas dziojina visai teip, kaip matėte pietinės Amerikos vakariname jos szone. Todėl tai tų krasztų upės mažai turi wandens: upė *Oranje* arba *Orange* (ar sziaip, ar teip parasyta, vis iszsztaria Oranz) panazi į Australijos upę *Murray*, įtaka jos užnesta pieska, laivai per tai isz jurių ne gal į ją įplaukti; upė *Kubanga* pasibaigia uždarytame azere *Ngami*; daugelis upių teka tikt lytų laike, sausmetyj iszdzijusta; teip kaip tai yra ir Australijos widuriuose. Tikt sziaurinėj pietinės Afrikos dalyj, netoli perėjimo į upės Kongo sistemą, kur atstinkia tankiausias smarkus lytus, upės turi net per daug wandens, jis nesutelpa upių lytuose, uzlieja terpučių lygumas, jos prisigėrusios wandens, kuriasi teka į visas puses. Net upė *Kubanga* wirszutiniame sawo bėgyj turi daug wandens, wiena jos atsiškyrusi alkunė jungiasi su sistemu upės *Zambezi*. Zambezi turi daug wandens, perbėga ji dideliu widurio kietzemio plotus, bet visgi ir ji neturi didelės wertės žmonių susiszwimams, kadangi daugybė ant jos esanczių wandens puolių nedaleidžia laivams plaukti į widurius; didžiausias isz tokių puolių yra *Viktorija*, puolantis nuo 120 metrų arba apie 400 pėdų, taigi beveik trissyk augstesnis negu garsus Amerikoj Niagaros puolimas.

Kadangi pietinėj Afrikoj yra dideli žolė apžėlę stepų plotai, todėl wietiniai gywentojai: negrai *bantu gimines*, *hotentotai*, *buzemenai* yra bandų ganytojai, krasztuose gi prie *Kalahari* tirų jie minta isz medžioklės, bet kad tuose tiruose laukinių žvėrių ne daug, todėl jų gywentojams ateina tankiai bada kęsti, o tas jau atsiliepia ant jų wiso fizisko sudėjimo: buzmenai *Kalahari* tirų yra silpni ir mažo ugio; rytinių krasztų pakrantėse gyvena kafrai auginant ant puikių tų krasztų ganyklų didelės galvijų bandas; sziaurinėj gi pietinės Afrikos dalyj, nors czia užtektinai yra dregnumo ir yra teipogi puikios ganyklos, bet dėl musės *tsetse*, naikinanczius naminius gyvulius, jų tuose plotuose augyti ne gal, todėl tų krasztų gywentojai yra žemdarbiai; net taworus wėža wežimais, į kuriuos pakinko jaučius, tikt iki upės Zambezi, toliaus juos perkrauja ir žmonės turi nesztai ant peczių.

Europieška kolonizacija prasidėjo pietinėj Afrikoj nuo turinczių sveiką klimatą ir szokias tokius jurių užtakas, pietinių pakranczių; pirmiausiai atsirado czia portugaliezkų kolonijos, bet jie ne bandė prisigriebti į kietzemio widurius, jų kolonijos buvo tikt pakrantėse ir buwo jos tikt, teip sakant, stacijomis ant kello į Rytines Indijas. Wėliaus atkako holandizski ukinikiai, kurie uždėjo pietines Afrikos užbaigoj kolonijas, bet jos paskui pateko anglijonams; holandizski kolonistai, nenorėdami kęsti anglijonų waldžią, apledo sawo seniaus apgywentas wietas ir pasitraukė toliau į kietzemio widurius ir uždėjo dvi neprigulmingas republikas: *Transvaaliu* ir *Oranijos* arba *Oranzė* republiką, tarp upės *Oranijos* ir jos įtakos *Vaal*, pirmoji už upės *Vaal*, taigi *Transvaal*. Tos holandizskų ukinikų, wadinamų boerai (burais) uždėtos republikos traukiasi nuo *Kalahari* tirų vakaruose, į sziaurius iki upės Limpopo, kadangi už tos upės traukiasi plotai, kur yra musės *tsetse*, tai tie holandizski ukinikiai, kaip gyvulių augytojai, iš tuos krasztus neprisigriebė. Republikoj *Transvaal* sostipilė yra miestas *Pretoria*, turintis apie 20000 gywentojų; didžiausias wienok yra *Johannesburg*, turintis 120000 gywentojų, netoli to miesto yra daug labai turtingų aukso kastynių; gyvena jame ir kili szimtai lietuwijų.

Sostipilė republikos *Oranzė* arba *Oranijos* yra miestas *Bloeyfontein*.

(Toliaus bus)

Wietines žinios.

— Neseniai, kambaryj už ap-
tiekos, hotelij Briggs House, už-
tiko po lowa matomai wagių;
kada ji surado, laikė jį ir rewol-
verį rankoj. Wagių matomai
prisigriebė į aptieką taisy, kada
jis klerkas buvo išėjęs ant wa-
karienos. Likosi jis suarežuotas
ir pereitos pėtyncijos diena buvo
jo prowa. Prawardė jo yra Frid-
rikas Tabor; teisiniai, kad tų
naktį, kada ji suėmė, koksai ne
pažįstamas vyras koksai davė jam
gerti degtinės priėjusios su
miegotoms. Jis išsėgęs tuojau
suprato, kas tai do gėrymės ir to-
dėl atėjo į aptieką nusipirkti
waistų ant panaikimo įtekėms
miegotų. Aptiekio nieko ne bu-
vo, tuom tarpu apėmė miegas ir
jis atsigrūlė po lową; rewolwerį
radęs ant ulycijos. Sudžia vienok
nepatiko tokiu išsietimui ir nusprendė
jį į patalymo ku-
linį.

— Pereitos pėtyncijos diena,
po pietų, savo biure, po nr. 144
La Salle str., nusizovė agentas
pardavinėjantis farmas, Jokubas
Weil. Buvo jis 52 m. amžiaus,
paliko pacyj ir waukus. Priesz
tai jis ramiai kalbėjo su užėjusiu
jo biura Walkeru ir prie jo, ant
popieros smetolito paraszė, ką
reikia padaryti su kunu, bet Wal-
ker ne žinojo ką razzo. Potam
dar snekuciuw. Walker kalbi-
no eiti drauge su juom į saliu-
Weil sutiko, sakė, kad eina tikt
persirėdyti, liepė palaukti; nuėjo
į kamaraite, kur buvo jo drabu-
žiai, užsidarė duris. Potam lau-
kiantis Walker išsėgido suwų,
persigandęs atidarė kamaraite
duris, bet Weil jau buvo ne gy-
was.

— Pereita sanwaite, biure su-
džios Subathemo, traukėsi prowa
10 metų negro Burkellio Harris,
kurio tėwai gyweno po nr. 110
N. Oakley ave. Apskustas jis bu-
wo, kad sugriebęs kur rewolwerį,
su juom užpuldinėjo ant praei-
wų ir kraustė kisenius. Sudžios
paklaustas, kiek kartų buvo jau
suarežuotas, atsakė, kad tikrai
nežino, bet wisgi bus apie 30 kar-
tų. Prie klausinėjimo užgimė
sude koks ten sumisimas, isz ko
10 metų plėšikas pasinaudojo ir
iszbėgo. Neužligio wienok likosi
sumitas,

— Chicago miesto roda szj
pawasari iszdawė padawadyjima,
pagal kurį didelės departamenta-
liszkose pardawyciozose likosi už-
drausta pardawinėti gėrymus ir
walgomus daiktus. Padawady-
jimas tapo rods isduotas, tikt
pardawinycios jū ne pildo, kaip
ir daugelio kitokių padawady-
jimų ir tiesų, jeigu tikt jos neina
ant didatūrcij naudos. Miestas
ent galo apskundė į sudą parda-
winycios „Fair“, „Siegel &
Cooper“, „Boston Store“ „Rot-
schild“. Nežinia kaip czia sudas
nuspres.

— 53 metų lenkė, Zofia Mako-
wiak, apsigywenusi po nr. 7341
May str., rinko nuopulius ang-
lis ant szėnių Eastern Illinois
geležinkelio. Jai berenkant, atėi-
go traukis ir perwaziwio nelai-
ginga moteriszke; ratai nupjowė
jai koją. Nugabeno dar ją į ligon-
butį, bet daktarai nepasitiki isz-
gydyti.

— Chicagoj staiga pasimirė pa-
garėfės czia politikierius, buwęs
Chicago paczto wizinškias, kan-
didatas ant miesto bulmistro,
Washington Hesing. Gimęs jis
Amerikoj, bet mokslus baigė
Wokietijoj.

— Policijai staiga pasimirė pa-
garėfės czia politikierius, buwęs
Chicago paczto wizinškias, kan-
didatas ant miesto bulmistro,
Washington Hesing. Gimęs jis
Amerikoj, bet mokslus baigė
Wokietijoj.

Klaidų atitaisymas.

Pereitame „Lietuvos“ numerij,
„Geografijoj“, idėtas azdagariai
Afrikos paweiksais; reikia jį teip
atkreipti, kad laibuma butu apa-
czioj, taigi pietuose.

Nauji Muzikantai.

Chicagoj, 19 d. Gruodžio, 1897,
užsidėjo naujas benas geriausių
kareiwisų lietuwiszkų muzikan-
tų, kurio prezidentu yra Czeslo-
was Żiliewicz. Naujas benas gra-
fija ant triubų, skripų ir kitokių
instrumentų. Ofis sawo turi po
nr. 600 Laffin Str., tarpe 18to
ir 19to ul. Lietuwiai ir lietu-
wiszkos dragystės, kurie reika-
laujate gerų muzikantų ant sawo
balių, teatrų, ir weselijų, teikis-
tės atsizaukti prie muzikantų pre-
zidento, p. Czeslowo Żiliewicza,
o mes jums patarnausime už pi-
giansių prekę. Adresas:
Czeslaw Żiliewicz,
600 Laffin Str., Chicago.
R(14-1)

Kas laimejo

„Lietuvos“ paskirtas do-
wanas.

Mes paszwentėme iszdowanoti
sawoskaitytojams \$160.00 už gra-
dų ir alfabetiszką suraszymą žo-
dijų isz lietuwiszkų atsirandancijų
žodyje „Lietuva“. Kuris padarys
geriausią suraszymą ir daugiausiai
žodžių, turėjo gauti \$75.00 pinigais,
antras toks — \$25.00 pinigais; o
20 paskesnių — po \$3.00 wertės
knjgų. Ant nelaimės, isz mūsų lie-
tuwų ne atsirado nė wienas, kuris
butų gražiai, alfabetiszkai suraszęs
žodžius, tinkamai žodynui. Kele-
tas mėnuo raazydami priajai-
tik alfabeto, bet wos iki dwiejų
pirmutinių lietu, o jau apie tre-
czia ir ketwirtą nėra nė kalbos,
wiszas sumaiszyta; kiti nė ma-
žiausio supratimo apie alfabeto
ne turėjo ir nė nepamisiyo, tikt
raszė, kas ant mislės atėjo. Isz
prisistų suraszų yra geriausias, W.
J. Potkuno, 15 Wine str., Brock-
ton, Mass., kuris surinko 1592
žodžius; ir Kazimiero Konstanti-
nawiczaus, 66 Cohasey str.
Bridgeton, N. J., kuris surinko
tikt 681 žodį, bet jo alfabetas
yra daug geresnis už Potkuno ir
wisų kitų. Wienok, idant pasiekti
pirmąj arba jau nors antrąj
dowaną — reikia geresnio alfa-
beto ir daugiaus žodžių. Taigi Pot-
kunas ir Konstantinawiczus už
sawo suraszų yra užsitarnawę po
\$6.00 wertės knjgų kiekwienas.

Sekanti yra užsitarnawę po \$3.
00 wertės knjgų kiekwienas:
1. Kaz. Lukoszewiczus 4526 S. Pauli-
nastr. Chicago, Ill.
2. Kaz. Leonawiczus, Piedmont, W. Va.
3. Gawronskis, 37 Apple str., Syra-
cuse, N. Y.
4. Aleks. Joci, 121 Wharton, str.
Philadelphia, Pa.
5. A. Leonawiczus, Midland, MD.
6. St. Wasilis, 162 Valley str. Lawren-
ce, Mass.
7. Geo. Gaubas, Box 779, Traverse
City, Mich.
8. Pius Mitchell, 202 Bay str. Jersey
City, N. J.
9. Ig. Kasragis, 126 Everett ave.,
Scranton, Pa.
10. J. Mirauskas, Box 247 Coxsackie,
N. Y.
11. Fr. Jurawiczus, 256 River str.,
Pittston, Pa.
12. Jos. Banis, 11 Lloyd str., Shenan-
doah, Pa.
13. Ig. Gaubis, Eatontown, N. J.
14. A. Sadauskas, Box 22, Oglesby, Ill.
15. Jonas Tamulinas, 422 Deacon
str., Scranton, Pa.
16. J. Jankauskas, 519 W. Pine str.,
Mahanoy City, Pa.
17. Leonas Matheus, Sommerville,
Mass.
18. P. Bebrinikas, 529 W. Coal str.,
Shenandoah, P.

Wisų augszciaus paminėti tegul
sawo iszsirenka isz mūsų katalogo
po \$3.00 wertės knjgų, o Potku-
nas ir Konstantinawiczia tegul
sawo iszsirenka už \$6.00 wertės ir
teglu mums prisiuciuja wardus
knjgų, kurias sawo iszsirenka, o pri-
siusime jiems už jų užsitarnawi-
mą, ir paczto kasztus mes patys
apmokėsim. Jeigu kas neturi
mūsų katalogo, tegul atsizaukia,
o mes prisiusime.

Matote isz szito, kaip tai mažai
randasi mūsų brolių mokancijų
gerai raszyti. Klausymas, ko-
dėl mes teip esame apsieidę ir
dėklo nesimokiname? Juk tai nėra
sunku žmogui norinciamu pramo-
kti geriaus raszyti, o but teip
apsieidusiais, tai yra gėda nuo
swieto ir nuodėmė priesz Diewų.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo draugų: Juoz. Razu-
no ir Jurgio Bunkio, abudu Suwalkų
gub., Szilgalių gminos. Turie į juos labai
swarzbu reikalą. Teiksis atsizaukti ant
szio adreso:

J. Kilis,
287 Wythe ave. Brooklyn N. Y.

Pajieszkau sawo szwogerio, Jono
Antanawiczio, isz Kauno gub., Panewiezio
paw., Petriszkų kaimo. Jis pats, ar kas
kitis, teiksis duot žiną ant szio adreso:
Miko Rope,
Box 522, Forest City, Pa.

Pajieszkau sawo draugų: Petro
Jaspalczio, Mikolo Jakaiczio ir Kazi-
mierio Walkonio, wisų isz miestelio
Remigolos, Kauno gub., Panewiezio paw.
Turie prie jų labai swarbu reikalą.
Teiksis atsizaukti ant szio adreso:
Thos Breiwinas,
Box 250 Thomas W. Va.

Pajieszkau sawo draugo, Adomo Eri-
gio, isz Kauno gub., Panewiezio paw.,
Smilgių wok pirmiau gyweno Philadel-
phijoj, o dabar neizina kur. Teiksis
atsizaukti ant szio adreso:
Antanas Palinas,
3262 Laurel str., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo draugo, Antano Mar-
tiszwos, isz Kauno gub., Szilgalių paw.,
Grinkiszkų miestelio, pirmiau gyweno
Mahanoy City, o dabar ne izina kur.
Teiksis atsizaukti ant szio adreso:
Stanislawas Sawalinas,
Port Washington, Wis.

Hura Lietuwiai pas
A. Babarska,
Tizialo geriausių gėrymus: Aly, Deg-
ting ir kwepenczius Cigarus. Teipgi
duoda geriausę rodą kiekwienam re-
ikal. Nepamirszkite adreso:
194 1st St., Elizabeth Port, N. J.

Stebuklingos gydysklos.

Gydysklos D-ro Ham'o ant
Czastyjimo Kraujo ir Sudrutini-
mo Nerwų susideda isz žolelių ir
szaknelių, kurios padaugina
žmoguje kiekybę kraujo ir su-
drutina nerwas. Gydo jos, pa-
gržindamas gywybės sokus, ku-
rie tapo isznaikinti ligoms, wi-
durių užkietėjimui, persidirimui,
nuliudimui, neužsilaikymui ir o-
nonizmu. Atgawina jos tuojaus
apmirusį kraują, smagenis, ir ner-
was, pridudamas jiems reika-
lingų dalelių, prilauko nuo nai-
kinimosi organizmo, atnausina
sunkiusias organizme kamara-
kias tuom patim būdu, kokiu
sunaikintos tapo. Prilauko pul-
sus czystu ir tywytu kraują, per
ką žmogus pastoja lyg isz naujo
atgimę, nes wisa sistema nau-
jai atsibudawoja. Szios gydyk-
los susideda isz czystų žolelių ir
szaknelių, be damaiszymo jokių
truczynų, arba alkoholių, o ant
darodymo to, įdedame czia pa-
twirtinimą Elliot'o H. Haag
pharmaceuto-Chemiko, kuris, kai-
po expertas preparatuose medi-
cinos, apilakė gėrą reputaciją
už teisyngą analizawimą che-
mikalų ir maisto produktų.

State of Ohio, J. S. S.
Personally came before me the sub-
scriber, a Notary Public, within an for
said County, Elliot H. Haag, who being
first duly sworn, deposed and says that
he is a Pharmaceutical Chemist, and
has analyzed the preparation known as
"Dr. Ham's Blood Purifier and Nerve
Tonic". Finds that it contains roots and
herbs in their pure state, and that they
were gathered at the proper season, and
represent the true medicinal properties
of the drugs, and further, this preparation
contains no alcohol for stimulation or
preserving purposes.

Sworn to and subscribed in my pre-
sence this 1 day of October, 1897.
Grant Williams, Notary Public,
Lucas Co., Ohio.

Padėkavonės.

A. R. South River, N. J. raszo: "Gal-
wa skaudėt nuošio, kiti negasakytai
esiu dėkings D-riui Hamui už iszgydy-
mą. Neturėjau wilius iszgyjimo ir jau
misiyrai, kad liksiu ligoniui ant wiso
amžiaus, bet po pamėginimū gydyklų
D-ro Ham'o, skausmas mano organizmą
apiledo ir jausmų dabar twirtu ir
sweiku. Welyj wielsiems kanteimais
kreipis prie D-ro Ham'o, o užtiesą isz-
gydys".

Jan Bak isz Hazleton, Pa. raszo prie
D-ro Ham'o: "Ant Jusų klaukimo da-
neszu, kad mano patį pasweiko nuo Ju-
sų gydyklų. Kiti daktarai wiliyo po
biskitų pinigų, bet tas kasztas labai
brangiai, o D-ros Ham'o gydyklų, su
jiem rupejo tik, idant mano pasi ko li-
giau sirgtų, o jie galėty wis pinigus
plėstti. Jusų gydyklę isz karto mano
paczto pagelbėjo, už ką siuciuo Jumis
sawdėkingai aczių".

Stan. Sobotka, isz New Britain, Conn.
raszo prie D-ro Ham'o: "Prisiuciuo
Ponui raszta pinigų už gydyklas ir szir-
dingai dėkawoju už iszgydyklą mano
paczto. Ji męgė wisokias gydyklas
jau per daugel metų, bet nė wienos jos
negelbėjo. Wienok Jusų gydyklomis
tapo iszgydyti, ir liga daugiau ne pasi-
rodė".

J. Urban, 26 Pearl St. New Britain,
Conn., raszo: "Nedėliu laiko kaip prade-
jau imti Jusų gydyklas ir jau yra man
dabar geriau, bet nežinau, kaip gydyklas
baigsis, taigi prisiuciuo Jumis ant
daugiau".

Tukstanczius turime tokiu
padėkavonių nuo gerų pacien-
tų, bet dėl stokos wietos ne ga-
lime ju wisu patalpyti.
DR. C. B. HAM
Gydo wyrus, moteris ir waukus.
Jeigu daktarai negalėjo pažint tawo
ligos, arba jeigu negalėjo tawę iszgyyti,
tai raszyti Jūs tuojau pats D-ros Ham'o,
jis duos taw rodą dykai. Jeigu D-ros
astrazų, kad taw liga neizgydoma, tai
pinigus tau sugrąžins ir nereikalaus
nieko žudyti. D-ros Ham'o yra teisin-
giu isz atsakaczio, o ligoniais apielka-
wojai — kaipo taw sawo waisais.
Žmonės, kurie ant tawiszo jieszkio ro-
džios wisokių daktarų, kurie kelioitiki
metų iszkentėjo ligas ligonbuociuose,
lyg per stebuklus tapo iszgydyti per
D-ros Ham'o. Nekalbame ta pasigida-
mi, bet tikrai sakome tikrą gydyklą. Ne-
wilkinkit sawo ligos, nes ga į stolia ne-
iszgydoma. Tuojaus raszyt prie D-ro
Ham'o.

Gydyklų D-ro Ham'o negalima gauti
jokioje aptiekoje, ar ne grosernėje, a ne
karcemėje, ne pas pediorij. Kas no-
ri gauti czystas ir swikas gydyklas, tu-
stacziai raszyti prie D-ro Ham'o. Bon-
kels gydyklų kasztuoja tik \$1.00, szes-
ziol bonkels \$5.00. Iszraszant gydy-
klas, reik apszasty sawo ligą ir idet
gromatę pinigų, arba money orderį, ar
czekį. Gydyklas ir pamokimams kaip
gydytis isziusime, atgale paczta. Pri-
siuk paczting markę ant atskymo.
Adresas toks:

DR. C. B. HAM,
708-709 National Union Building,
TOLEDO, O.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo
Apdawanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszko Paro-
do už rupestingą, tei-
singą ir artistiszką isz-
dirbimą.

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARŠAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Terų už garbę apreikšti guo-
dotiema Kunjams ir guoditi.
Draugystė, kad asz dirbu wi-
sus angszciaus pamitetus daiktus
Piglausai. Teisingiausiu
ir Geriausiu, nes per 80 metų
išsididama isdirbimais įtegia
geriausę praktiką ir dėl to galio
wisų pabrūti pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodine
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
10¢
25¢ 50¢
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative. Never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., 475 West York St., N. Y.

BEN. HATOWSKIS,
627 S. Canal kerte Judd ul., Chicago, Ill.
Dirba, taiso ir parduoda:
**LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS,
Lengielius, Žiedus, Spilkas, Auskarus ir t.t.**

Kiekwienas, kuris pas mane pirsks taworo
už \$5.00, gaus prezenta wertes \$1.00; kas
pirks už \$10.00 — gaus prezenta wertes \$1.50; kas pirsks už \$15.00 —
— gaus prezenta wertes \$2.00; o kas pirsks už \$25.00 — gaus pre-
zenta wertės \$3.00. Kiekwienas, kas pas mane pirsks kad ir už ma-
žiausę prekę, gaus prezenta pagal wertes pirkinio.

Szliubiniai Žiedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo \$3.00 iki \$6.00.
Sidabriniai Elgino Laikrodėliai po \$7.00. Iszsztytymas laikro-
džio 50c; Szprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostume-
riams dykai. Wisza gwarantuoju ant metų.

Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mane, o pirsksite wisza
pigiau kai kitur.

APTIEKA
— Geriause lietuwiszkai-lenki-
szka Aptieka Juozo Leszczyusko,
po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko
geriausias gydyklas czionyks-
czias ir isz Europos ir teisingiaus
se iszpildo receptus, o prekes
pigines kaip kitur. Aptiekoje
randasi D-ras pone Marija Do-
wiatt nedelioms, ir ketwer-
gais nuo 12 iki 2 walandai wi-
durdienio, o D-ras W. Statkewi-
czius randasi kożname laike. Ant
pareikalawimo gali paszaukite in
aptieka per telefona kiekwiema
daktara, kokys kas nori ir kożnoje
walandoje. Teipogi ant pareika-
wimo isziusincime ywairias gy-
dyklas wisur, atsakome liuszku
ywairiose kalbose ir gydyme ly-
gas per laiszkus.

O teipgi parduodu laiwakor-
tes (Steamship tickets) ant ge-
riausių ir greiciausių laiwy wa-
ziuojantiems į Europa ir isz
Europos; isziusinciuo pinigų į
wisus swieto krasztus ir wisą
atlieku pigiausiai ir greiciausiai.
Telefonas Yard 709
Lietuwiszkas Daktaras
M. P. KOSAKAUSKAS
Pirma ligonius kasdien nuo 10to
iki 12 adynos priesz pietus.
3242 St. Morgan (Laurel) str.
(17-8)

Nauja dainų knigėlė:
"Pavasario Balsai"
parasztyta St. Maironis
Sziose dienose gawome isz
Europos 100 knigelių naujaisiu
dinių, kurių lietuwiai dar
niekada negirdėjo. Knigėlę
yra 48 puikios dainelės ir Libreto
4 aktuose. Szitą knigėlę werta
kiekwienam perskaityti, o atras
joje gražių ir linksmy dainelių.
Jos prekė tikt 15c. Prisiudami
pinigus, uždėkite szitokį adresą:
A. Olszewskis
Sub-Sta. 60, Chicago, Ill.

Pigiai ant pardawimo puiki
grocernė ir salinas wiename na-
me. Gersa: biznis dėl lietuwi-
nos aplink daugybę lietawų gy-
wena. Sawinkias, kuris ta biznį
laikė per 7 metus ir ant jo gerai
pralobo, iszwaizuoja į Europą,
deltogi ir pigiai parduoda. At-
siszaukite pas sawinką.
St. Szimku
4402 Wood Str., Chicago, Ill.

AR REIKALAUJI LAIKRODELO?
Mes jus parduodam, par-
duodam teip pigiai, kad ir
Elgino sweto Wale-
hamo Laikrodėliai,
geriausie widurais, dubi-
wais laikais, gerai laiko
rodą, gražiai iszskiwotas
Kubrikais, su kariai galės žiurintims
akis ampony. Turie teipgi ir daugybę
kitu reikalingu prietaisų prie muo.

E. ZANIEWSKIS.
924 33rd str.
Lietuwiszkas krauczius.
Pigausia dra-
pau krauczius.
Parduoda wis-
kus draubius
kuo ne pigiau-
siai. Teipogi
dirba ant orde-
zio už pigiausę
prekę kaip w-
sur. Wiengeni-
cziai, praszom
atsilankyti, o
persitikirysite.

Dr. Marija Dowiatt, Lietuwe.
Paeinanti isz Kauno Gubernijos.
838 W. 18th Str.
Pirma ligonius adyone nuo 9 del 12 priemas piet
ir nuo 6 wakare. Telefonas: Canal 78

"LIETUVA"

Nedelinis Laikrasztis
Iszaina Chicagoje kas pėtyncia ir paduoda žmonėms
SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ZINIAS
isz Amerikos, Lietuwos ir wisu paswieczio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik \$2. Kas abu do-
liarus užsimoka isz wirszas, gawia puikę knigėlę, wertės 50c,
dowaną. Kas užsimoka \$1, gawia knigėlę už 25c. Knigėlę gali
saw iszsimokti isz mūsų katalogo kas kokią nori, kad tik nebran-
gesnį per 50c. o prisiusime dykai.

"Lietuva" yra labiausiai isziplatinus po wisa Ame-
rika, deltogi biznieriems geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spausuwė spausdina wisokias knigas
konstitucijas ir wisus kitus drakus: lietuwiszkai, lenkiszka ir an-
gliszka. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname
name turi kuopuikiausią įrengia wisu spausuwe.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant ge-
riausių laiwy, siuczius pinigų į Lietuwą ir wisas dalis swieto.
Pinigai per mus isziųsti greiciausiai su waiszszczoja kaip isz wisų
kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietu-
wiszką bażnyczia ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, grei-
tai ir teisingai.

"Lietuvos" Redakcijoj talpinasi Stacija Chica-
gos Paczto po wardu:

Sub-Station No. 60.
Kurioje yra iszduodami ir iszmokami paczto
Money Orderai; registruojasi gromatos, siucziiasi
wisoki siuntiniai: knigos, fotografijos ir tt.; pars-
duoda markės, postal-kortės, kopertai ir tt. Kiek-
wienas kas reikalaujate money orderio, arba norite
gant pinigų už prisiusta jums money orderi, atei-
kit į "Lietuvos" Redakcija ir gausite sawo pinigų
be jokio klapat.

Raszant į mus su bent kokiū reikalų, arba pinigų prisiu-
cziant, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Station No. 60, CHICAGO, ILL.

Pinigus siuskite registruotose gromatose arba per "money order", tai nie-
kada ne prazus. Iszpirk "money order" nelaukkyte jį keszenioje, bet tuojaus
prisiuskite mums: sluncziant "money orderi", gromatą registruoti nereikia,
prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo niekė, be mus, pinigų isz paczto ne-
iszims.

Ofisas "Lietuvos" esz kasdien atsidarys nuo 10es walandus ryto iki 9 wa-
karo, o nedeliomis nuo 12to widurdienio iki 6 wakaro. Chicaicziai turinti
kokius reikalus, teiksis atsilankyti minėtos walandose.

Europiecziai gali gaut "Lietuvą" Prusuose, Tiltėje pas Jurgį Laping už
\$2.00 arba 4 rublius ant metų.

Maika: Gud Morning, Mister.
Frenk: Na kaip einas, Maikė?
Maika: Kaip kas eina, teip ir
nuelina, bet sztai mano laik-
rodėlis tai wis eina, kaip inzi-
nas.
Frenk: Ai, ai koks gražus! Na
kur jį pirsai?
Maika: Sy, Mister! Ar tu tik
szitadėsi isz kontros, kad
dar nežinai apie Kelsch, No-
reiko & Co., kurie turi ge-
riausius taworus del lietu-
wių.
Frenk: No brolau, kurias tai
dar ne esu. Izsizaiš jū ne
sawo wieno grdeju, kad žmo-
nis dilaugias su daktais
pirktais nuo Kelsch, Noreiko
& Co. Jau pora metų aigal ir
asz norejau pirs nuo jų laik-
rodėlių, bet po szima pigiki
darbo kaip nebuwo, teip ne-
buwo. Bet sztai jau prade-
jome geriau dirbi, ir nors
ant byro ne cento neliku,
užsiorderiuosi taw pėdis
wiena isz tu su ankso kwiet-
komis, tai subytis tawaj.
Nauja kataloga gawau.
Raszkyr tu po adresu Kelsch, Noreiko & Co., 56 Fifth Ave., Chicago, Ill., o
gausi dykai.
Maika: Ne toks bonas tu esi, kaip tu mįslyji, taigi asz jau į parneziau wakar
isz paczto, ta nauja lietuwiszka kataloga. Neskaicziau jį dar, nes waikei
brangel birt, ir boba panorejo miego, nes jau welu buwo, bet szitadėmi
tai skaitysiu, reiks saw koky letingę paritrukti.
Frenk: Na asz dar ir žieda saw užsiorderiuosi, tai kaip merguteles pamatys, tai
asz jū ir atsiginti negalesiu. Gud bai, Maikė, eisiu namon.
Maika: Gud bai, gud bai.
Prisiuk sawo adresa, o gausi dykai nauja didžiaus lietuwiszka kataloga
swiete.
Adresuokite teip: **Kelsch, Noreiko & Co. 56 Fifth Ave. CHICAGO, ILL.**

N. L. PIOTROWSKI,
Adwokat asgzstesniu sudu ir Notary Public.
Ofisas 84 La Salle St., Rulmas 620. Gywenimas: 199 Augusta St. arti Ashland Ave.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras —
dokumentus; o labiausiai užsimia promowis už suzeidima ir užmu-
szima geležinkelio, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki
reikalą, tegul pirmiausei pas jū rodos pasiklaus.

**Geriausie užeiga Scran-
tone.**
..... pas
FRANCISZKU KOONS,
105 Lockwood Avenue.
Yra tai wietia arti wisų geležinkelij
stacijas, kur kiekwienas atwaziaws lo
szitą miestą gali gauti gerą nakwy-
nią, szaltą alų ir kwepenczius cigarus.
Kas in Scranatone atsilankyt,
Tai pas Koons'a wisę gausit:
Alaus gero ir Cigars.
Peraiswot ir rody gerg. (11296)

**Geriausie Užeiga del Darbinyku
pas
J. Danisewiczio,**
768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gėrymus: szalta
Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir
kwepenczius Cigarus. Užkwiczia, wisus
atsilankyti. — Juozas Danisewiczius.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.
Solima pulkias Fotografijas, užtinia tiktai
\$2.00
An wesiliu ir kitose reikalų laizma. Fotograf
ifras kopuik angeli.

REIKALUJA TEISENŲ IN BARBARICH WYTH NE
mestinis keliatu po Chicago ir aplinkines ir pra-
daw dakt wawras laizmos. Gaus \$50.00 ant
mestinio ir ekspensu. Darbas ant wisado. Turit
dakt gerą rekomendaciją. Raszkyti angliszka
indėdant sawo adresą ir mactis, ant atskymo.
Adresas: The Dominion Co., Dept. Y, Chicago.